

Социјална предузећа за сакупљаче отпада

Иницијатива да се оснују три социјалне фирме које би окупиле 40.000 сакупљача секундарних сировина и омогућиле им приходе

Фото: Д. Мисирковић

Сакупљачи секундарних сировина без икакве заштите

Општинским властима су потребни стручни савети да би коначно довршиле локалне планове за управљање отпадом, што им је закон налагао да учине још до маја прошле године. Грађанима су неопходни засебни контејнери на улицама и одговарајуће кесе у домовима како би почели да разврставају кућно ђубре. Рециклерске фирме се налају организовању једне локације у граду где ће се сав комунални отпад довозити, како би га одатле, раздвојеног по врстама, лакше транспортовали на обраду. Индивидуални сакупљачи секундарних сировина би једва дочекали када би их неко помогао у остваривању жеље да престану да буду „самосталне занатлије“ у прекопавању контејнера, што је постало и незаконито, и окупе се у социјална предузећа, која имају шансе да се, поред све бројнијих приватних фирми, изборе за део тржишта кућног смећа.

Идеја да се повежу сви ти елементи мреже сакупљања и рециклаже комуналног отпада, од којег чак 40 одсто завршава на хиљадама дивљих депонија широм земље, водила је десет невладиних организација до договора

„Зеленој иницијативи“. Захваљујући донацији УСАИД-а, оне располажу фондом од 250.000 долара који ће у наредних 16 месеци потрошити у 24 српска града.

– Није нам намера само да допринесемо доношењу локалних планова за управљање отпадом, већ и да помогнемо њихово заживљавање. Исто тако, није довољно кампањама убеђивати грађане у предности разврставања отпада. Добра воља грађана не значи ништа ако им се не обезбеде одговарајуће кесе за сепарацију и ако се не поставе контејнери за различите врсте смећа.

Систем мора да се гради и одозго на доле и у обрнутом смеру – објашњава Владимир Радојичић, из Балканског фонда за локалне иницијативе, учесника „Зелене иницијативе“.

Сем еколошких благодети, заокруживање система управљања ђубретом имало би и економске предности, будући да српско тржиште секундарних сировина, рачунајући ту и индустријски отпад, по неким проценама вреди око 350 милиона евра, и то у држави која сакупи свега 60 одсто кућног смећа, а рециклира мање од 10 одсто свекошког отпада.

Из тог неистраженог златног мајда-

на индивидуални сакупљачи, својим кућама односе само мрвице. Ти људи су ускраћени за социјалну и здравствену заштиту, због чега мало ко од њих дочека 47. рођендан. Изаопштени су из друштва, а Закон о управљању отпадом их је исклучио и из јединог бизниса од којег могу да живе.

Тех ако се и они удруже у фирме, индивидуални сакупљачи се могу надати да ће им бити одобрен приступ једином извору прихода. Зато ће „Зелена иницијатива“ помоћи и формирање три социјална предузећа сакупљача.

– Социјална предузећа би окупила разновидне групе и пружио им одрживе приходе. Уз то, она профит морају да улажу у унапређење рада и образовање запослених, а и држава и локалне власти могу да им дају предност на тендерима – каже Владимир Петровић, из Групе 484, члана „Зелене иницијативе“.

За оснивање социјалних предузећа се залаже и Синдикат сакупљача секундарних сировина.

– Око 40.000 људи у Србији живи од сакупљања отпада. Желимо да сакупљаче најзад уведемо у легалне токове привреде – наводи Шабан Салијевић, председник синдиката.

В. Вукасовић